

TAHSİLAT İÇ GENELGESİ SERİ NO: 2016/1

Belge türü	İç Genelge
Kanun	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN
Tarih	19.04.2016

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 65472180-010.06.01-41399

19/04/2016

Konu : 2016/1 Tahsilat İç Genelgesi

TAHSİLAT İÇ GENELGESİ

SERİ NO: 2016/1

Bilindiği üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 102 nci ve devamı maddelerinde tahsil zamanaşımına, zamanaşımını durduran ve kesen nedenlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ancak tahsil zamanaşımına uğramış amme alacaklarının vergi dairesi kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir.

Bu İç Genelgede, 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda yer alan hükümler ile Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde yapılan düzenlemeler kapsamında zamanaşımına uğramış amme alacaklarının kayıtlardan silinmesine ilişkin usul ve esaslar yer almaktadır.

I-Tahsil Zamanaşımı Süreleri

Bilindiği gibi, 6183 sayılı Kanunun "Tahsil zamanaşımı" başlıklı 102 nci maddesinde "*Amme alacağı, vadesinin rasladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse*

zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur..." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ile amme alacakları için genel tahsil zamanaşımı süresi belirlenmiş, para cezalarının zamanaşımına ilişkin hususların ise özel kanunlarda yer alan hükümler esas alınarak belirlenmesi gerektiği düzenlenmiştir.

A-Genel Tahsil Zamanaşımı Süresi ve Başlangıcı

6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesi gereğince amme alacaklarının geneli için tahsil zamanaşımı süresi 5 yıl olup bu sürenin hesabında amme alacağının vadesinin esas alınması gerekmektedir.

Tahsil zamanaşımı süresinin başlangıç günü olarak alacağın vadesinin rastladığı yılı takip eden takvim yılının birinci günü esas alınacaktır.

B-Para Cezalarında Tahsil Zamanaşımı Süreleri ve Başlangıcı

6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesinde para cezalarına ilişkin hususi kanunlardaki zamanaşımı hükümleri mahfuz tutulmuştur.

6183 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde "Para cezaları" teriminin "Adli ve idari para cezalarını" ifade ettiği düzenlenmiş olup Kanun kapsamında takip edilen adli para cezaları ile idari para cezalarına dair özel kanunlarda yer alan hükümlerin bu alacakların tahsil zamanaşımına uğrayıp uğramadıklarının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

1-İdari Para Cezalarında Tahsil Zamanaşımı Süreleri ve Başlangıcı

Bilindiği gibi, idari para cezaları için genel usul kanunu olan 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "Yerine getirme zamanaşımı" başlıklı 21 inci maddesinde, yerine getirme zamanaşımının dolması halinde idari para cezasına ilişkin kararın yerine getirilemeyeceği belirtilmiş ve idari para cezalarının, tutar esas alınarak zamanaşımı süreleri 3, 4, 5 ve 7 yıl olarak belirlenmiştir.

İdari para cezalarında tahsil zamanaşımı sürelerinin hesabında, idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihin esas alınması gerekmektedir.

Buna göre, idari para cezalarına ilişkin tahsil zamanaşımı sürelerinin başlangıç günü olarak idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılının birinci günü esas alınacaktır.

2-Adli Para Cezalarında Tahsil Zamanaşımı Süreleri ve Başlangıcı

Bilindiği üzere, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Ceza zamanaşımı" başlıklı 68 inci maddesinde, cezaların kanunda belli edilen sürelerin geçmesiyle infaz edilmeyeceği ve adli para cezalarında zamanaşımı süresinin 10 yıl olduğu düzenlenmiştir.

Ancak, aynı maddede;

-Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olduğu halde onbeş yaşını doldurmamış olanlar hakkında, on yıllık sürenin yarısının; onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında on yıllık sürenin üçte ikisinin geçmiş olması halinde cezanın infaz edilmeyeceği,

-Türleri başka başka cezaları içeren hükümlerin, en ağır ceza için konulan sürenin geçmesiyle infaz edilmeyeceği,

düzenlendiğinden, adli para cezalarının zamanaşımına uğrayıp uğramadığının bu hükümler de dikkate alınmak suretiyle tespiti icap etmektedir.

Adli para cezalarında tahsil zamanaşımı süresinin hesabında, adli para cezasına ilişkin mahkeme kararının kesinleştiği tarihin esas alınması ve bu tarihin tahsil zamanaşımı süresinin başlangıç günü olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

C-İflas Halinde Zamanaşımı Süresi

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu gereğince iflasına hükmedilen borçlunun, malları tasfiye edilmesine rağmen alacaklıları alacaklarını elde edemedikleri takdirde, elde edilemeyen alacak için aciz vesikası düzenlenmektedir.

Öte yandan, 2004 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin altıncı fıkrasında "*Bu borç, borçluya karşı, aciz vesikasının düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zamanaşımına uğrar.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, iflasına karar verilen amme borçlusu hakkında 2004 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca yapılan tasfiye sonucunda amme alacağının tahsil edilememesi halinde aciz vesikasının düzenlendiği tarihten itibaren yirmi yıl geçtikten sonra bu alacaklar zamanaşımına uğrayacaktır.

Dolayısıyla, iflas etmiş amme borçlularından aranan amme alacaklarının zamanaşımına uğrayıp uğramadıkları bu husus da dikkate alınarak tespit edilecektir.

II-Tahsil Zamanaşımı Sürelerinin Kesilmesi ve İşlememesi

Zamanaşımının kesilmesi, kanunda sayılan sebeplerden birinin gerçekleşmesi halinde, zamanaşımı süresinin o ana kadar işlemiş olan kısmının ortadan kalkması ve sürenin yeniden işlemeye başlamasıdır.

Zamanaşımının işlememesi ise kanunda sayılan sebeplerden birinin varlığı halinde, zamanaşımı süresinin başlamaması veya başlamışsa bu sebep ortadan kalkıncaya kadar devam etmemesidir.

Amme alacaklarına ilişkin tahsil zamanaşımı sürelerinin kesilmesi ve işlememesine ilişkin hükümler 6183 sayılı Kanunda ve diğer kanunlarda yer almaktadır.

Adli ve idari para cezalarında zamanaşımının kesilmesi halinde, yeniden işlemeye başlayacak olan süre, alacağın tabi olduğu zamanaşımı süresi olacaktır.

Bu nedenle, alacağın türü, alacağın veya borçlunun hukuki durumu esas alınarak zamanaşımının kesilmesi ve işlememesi ile ilgili aşağıdaki açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

A-6183 sayılı Kanuna Göre Zamanaşımı Süresinin Kesilmesi ve İşlememesi

6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde zamanaşımının kesilmesi, 104 üncü maddesinde de zamanaşımının işlememesi halleri düzenlenmiştir.

Kanunun 103 üncü maddesinde 11 bent halinde sayılan nedenlerin varlığı halinde zamanaşımı kesilmektedir. Bu durumda, 5 yıllık zamanaşımı süresi, kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır.

6183 sayılı Kanunun zamanaşımının işlememesinin düzenlendiği 104 üncü maddesinde, borçlunun yabancı memlekette bulunması, hileli iflas etmesi veya terekesinin tasfiyesi dolayısıyla, borçlu hakkında takibat yapılmasına imkan yoksa bu hallerin devamı müddetince zamanaşımının işlemeyeceği, bu sebeplerin ortadan kalkması halinde zamanaşımının kaldığı yerden devam edeceği düzenlenmiştir.

Bu itibarla, amme alacakları için genel tahsil zamanaşımı süresi olan 5 yıllık zamanaşımı süresi içerisinde alacağın tahsil edilememesi halinde alacak zamanaşımına uğramakta, zamanaşımı süresinin kesilmesi ve işlememesi hallerinde ise bu süre ilgisine göre ya yeniden başlamakta ya da kaldığı yerden devam etmektedir.

B-İdari Para Cezalarında Zamanaşımı Sürelerinin Kesilmesi ve İşlememesi

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 21 inci maddesinin beşinci fıkrasında, kanun hükmü gereği olarak idari yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımı süresinin işlemeyeceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, idari para cezalarının 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen bir amme alacağı olmasından dolayı bu Kanunun 103 ve 104 üncü maddelerinde düzenlenen tahsil zamanaşımını kesen haller ile tahsil zamanaşımının işlememesi hallerinin ayrıca dikkate alınması gerekmektedir.

Bu nedenle, idari para cezalarına ilişkin zamanaşımı sürelerinin kesilmesi veya işlememesine ilişkin hususların tespitinde 5326 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanun hükümleri birlikte değerlendirilecektir.

C-Adli Para Cezalarında Zamanaşımı Sürelerinin Kesilmesi ve İşlememesi

5237 sayılı Kanunun 71 inci maddesinde, adli para cezasının infazı için yetkili merciler tarafından bir tebligat yapılması veya üst sınırı iki yıldan fazla hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlenmesi halinde zamanaşımının kesileceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, adli para cezalarının 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen bir amme alacağı olmasından dolayı bu Kanunun 103 ve 104 üncü maddelerinde düzenlenen tahsil zamanaşımını kesen haller ile tahsil zamanaşımının işlememesi hallerinin ayrıca dikkate alınması gerekmektedir.

Buna göre, adli para cezalarına ilişkin zamanaşımı sürelerinin kesilmesi veya işlememesine ilişkin hususların tespitinde 5237 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanun hükümleri birlikte değerlendirilecektir.

Ç-İflas Ertelemesinde Zamanaşımı Süresinin İşlememesi

2004 sayılı Kanunun iflas erteleme ile ilgili 179/b maddesinde "*Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, iflas erteleme kararı verilen borçlu hakkında vergi dairesi tarafından takip edilen amme alacaklarına ilişkin tahsil zamanaşımı iflas erteleme süresince işlemeyecektir.

III-Tahsil Zamanaşımına Uğramış Amme Alacaklarının Terkin Edilmesine İlişkin İzin Verme Yetkisi

Vergi dairelerince takip edilen ancak 6183 sayılı Kanunun cebren takip ve tahsilata ilişkin bütün hükümlerinin uygulanmasına rağmen tahsil edilemeyerek zamanaşımına uğramış amme alacaklarının kayıtlardan silinmesine izin vermeye (borçlu bazında alacağın zamanaşımına uğradığı tarih itibarıyla tutarı esas alınarak her bir vergi dairesi için);

a) 2 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) Büyük Mükellefler, İstanbul, Ankara ve İzmir Vergi Dairesi Başkanları,

b) 1 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) Diğer Vergi Dairesi Başkanları,

c) 500 bin TL'ye kadar (bu tutar dahil) Defterdarlar,

ç) Yukarıda yer verilen tutarları aşan alacaklarda;

-10 milyon TL ve üzeri için Gelir İdaresi Başkanı,

-10 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) Tahsilat ve İhtilaflı İşler Daire Başkanlığının bağlı olduğu Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı,

-6 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) Tahsilat ve İhtilaflı İşler Daire Başkanı,

-4 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) Tahsilat ve İhtilaflı İşler Daire Başkanlığında terkin işlemleriyle ilgili Gelir İdaresi Grup Başkanı,

yetkili kılınmıştır.

IV-Zamanaşımına Uğramış Amme Alacaklarına İlişkin Terkin Cetveli

Tahsil zamanaşımına uğramış amme alacakları Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği ekinde (Ek-10) yer alan "Zamanaşımına Uğramış Amme Alacaklarına İlişkin Terkin Cetveli"nin doldurulması ve onaylanması suretiyle vergi dairesi kayıtlarından silinecektir.

A-Terkin Cetvelinin Düzenlenmesi

Terkin cetvelinin düzenlenmesinden önce, bu İç Genelgenin ekinde yer alan "Zamanaşımına Uğramış Amme Alacaklarına İlişkin Bilgi Formu" doldurulacaktır. İlgililer tarafından kontrol edilerek imzalanan form, terkin cetveli ekinde yer alacaktır.

Vergi daireleri tarafından 3 nüsha olarak hazırlanan ve her borçlu için ayrı ayrı olmak üzere doldurularak yetkililer tarafından imzalanan terkin cetvelinin bir nüshası vergi dairesinde saklanarak, iki nüshası yetkili makamdan terkin izni alınmak üzere Vergi Dairesi Başkanlığına/Defterdarlığa gönderilecektir.

Tahsil zamanaşımına uğramış amme alacaklarının kayıtlardan silinmesi izni alınmak üzere birden fazla borçluya ait terkin cetvelinin gönderilmesinin gerekmesi halinde, ayrıca bir icmal tablosu düzenlenerek her bir borçlunun kayıtlardan silinecek toplam borç tutarı ile icmal tablosuna dahil borçluların terkine konu genel toplam tutarına icmal cetvelinde yer verilecektir.

Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık, kendisine gönderilen terkin cetvellerinin usulüne uygun şekilde düzenlenip düzenlenmediğini kontrol edecek ve eksiklik ve/veya hataların bulunması halinde terkin cetvellerini yeniden düzenlenmesi için vergi dairesine iade edecektir.

Terkin cetvelinde yer alan alacağın kayıtlardan silinmesine izin verme yetkisinin Vergi Dairesi Başkanında/Defterdarda olması halinde bir yazı ile kayıtlardan silinmesine izin verilerek terkin cetvelinin bir nüshası yazıyla birlikte vergi dairesine gönderecektir.

Alacağın kayıtlardan silinmesine izin verme yetkisinin, Gelir İdaresi Başkanlığına ait olması halinde, terkin cetvelinin iki nüshası ve ekleri Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık görüşünü de içerecek şekilde Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilecektir.

B-Terkin Cetvelinin Doldurulması

Tahsil zamanaşımına uğramış amme alacaklarının kayıtlardan silinmesi için düzenlenmesi gereken terkin cetvelinin doldurulmasında aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

1) Terkin cetveli bilgisayar ortamında ve her bir borçlu için ayrı ayrı düzenlenecektir.

2)Borç nev'ileri ve tutarları her bir borçlu için tek cetvele sığmaması halinde; nakil toplamaları cetvellerin sonuna ve ilave cetvellerin ilk satırına, genel toplamı ise son cetvelde gösterilmek üzere ilave cetveller kullanılacak ve her sayfa imzalanacaktır.

3)Terkin cetvelinin, "Muhasebe Biriminin Adı ve Kodu" başlıklı bölümüne, vergi dairesinin adı ve muhasebe kodu, "Yılı" başlıklı bölümüne ise cetvelin düzenlendiği yıl yazılacaktır.

4)Terkin cetvelinin, "Vergi Türü Kodu ve Adı" başlıklı (1) numaralı sütununa, vergi türünün kodu ile vergi türünün kısa adı yazılacaktır.

5)Terkin cetvelinin, "Vadesi" başlıklı (2) numaralı sütununa, amme alacağının vadesi yazılacaktır.

6)Terkin cetvelinin, "Kesinleşme Tarihi" başlıklı (3) numaralı sütununa, adli ve idari para cezalarının kesinleşme tarihi yazılacaktır. Adli ve idari para cezası haricindeki amme alacaklarında bu sütun boş bırakılacaktır.

7)Terkin cetvelinin, "Zamanaşımı Kesilmiş İse Son Defa Kesildiği Tarih" başlıklı (7) numaralı sütununa, 6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde veya alacağın özel kanunlarında yer alan zamanaşımını kesen işlemlerden herhangi biri gerçekleşmiş ise, zamanaşımını kesen en son işlemin tarihi yazılacaktır. Zamanaşımı süresi içerisinde zamanaşımını kesen herhangi bir işlem gerçekleşmemiş ise bu sütun boş bırakılacaktır.

8)Terkin cetvelinin, "Zamanaşımının Başlangıç Tarihi" başlıklı (8) numaralı sütununa;

a)(7) numaralı sütunda bilgi bulunması halinde;

-Adli para cezalarında kesilmeye neden olan halin gerçekleştiği tarih,

-İdari para cezaları ile diğer amme alacaklarında bu sütunda yazılı olan tarihi takip eden takvim yılının başlangıç tarihi,

b)(7) numaralı sütunda bilgi bulunmaması halinde;

-Adli para cezalarında (3) numaralı sütunda yer alan tarih,

-İdari para cezalarında (3) numaralı sütunda, diğer amme alacaklarında ise (2) numaralı sütunda yazılı olan tarihleri takip eden takvim yılının başlangıç tarihi,

yazılacaktır.

9)Terkin cetvelinin, "Zamanaşımına Uğradığı Tarih" başlıklı (9) numaralı sütununa, (8) numaralı sütunda yer alan tarih esas alınmak ve amme alacağının türü dikkate alınmak suretiyle hesaplanacak zamanaşımının son gününü takip eden tarih yazılacaktır (Örneğin, zamanaşımı süresinin son gününün 31 Aralık olması halinde bu sütuna 1 Ocak yazılacaktır). Ancak, zamanaşımının işlemediği durumlarda (9)

numaralı sütuna zamanaşımının işlemediği süreler de dikkate alınarak alacağın zamanaşımına uğradığı tarihin yazılması gerekeceği tabiidir.

10) Terkin cetvelinin, "Açıklama" başlıklı (10) numaralı sütununa, zamanaşımının işlemediği hallere bağlı olarak zamanaşımının işlemediği ve yeniden başladığı tarihler ile zamanaşımına ilişkin diğer hususlar yazılacaktır.

V-Diğer Hususlar

1) Genel bütçe geliri olduğu halde vergi dairesi dışındaki kurumlar tarafından takip edilen ancak tahsil zamanaşımına uğramış olan amme alacakları hakkında da Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde ve bu İç Genelgede yapılan açıklamalar dikkate alınarak gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Zamanaşımına uğramış olan bu amme alacaklarından (borçlu bazında alacağın zamanaşımına uğradığı tarih itibarıyla tutarı esas alınarak) 2 milyon TL'ye kadar (bu tutar dahil) olanlarının kayıtlardan silinmesine izin vermeye ilgili kurumun üst yöneticisi veya yetki devredeceği kurum yöneticisi yetkilidir. Bu tutarı aşan alacakların kayıtlardan silinebilmesi için terkin cetvelleri ve eklerinin Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilerek izin alınması gerekmektedir.

2) Tahsil zamanaşımına uğraması nedeniyle kayıtlardan silinmesine izin verilen amme alacaklarına ilişkin terkin cetvelleri Sayıştay'a gönderilmeyecektir. Ancak, vergi dairelerinin denetiminde talep edildiğinde sunulmak üzere söz konusu cetvellerin muhafaza edilmesi gerekmektedir.

3) 6183 sayılı Kanunun 105 ve 106 ncı maddeleri ile çeşitli kanunlar çerçevesinde usulüne uygun şekilde kayıtlardan silinen alacaklara ilişkin bilgi ve belgeler Sayıştay'a gönderilmeyecektir. Ancak, kayıtlardan silinen alacaklara ilişkin vergi dairelerinde bulunan bilgi ve belgeler ileride yapılacak denetimler için muhafaza edilecektir.

4) Disiplin para cezalarının düzenlendiği 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda tahsil zamanaşımına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediğinden, bu cezalara ilişkin zamanaşımı süresi, zamanaşımının kesilmesi ve işlememesi hususlarında 6183 sayılı Kanunun 102 ve takip eden maddelerinin dikkate alınması gerekmektedir.

5) Mahkeme kararlarında amme alacağının tahsil zamanaşımına uğradığına yönelik bir hükmün bulunması halinde, bu alacaklar hakkında yetkili makamlardan izin alınmaksızın terkin cetveli düzenlenerek gerekli işlemler yapılacaktır.

6) Bu İç Genelgenin yayımlanmasından önce 27/12/2014 tarihli ve 29218 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 01/01/2015 tarihinde yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 561 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine ekli "Bütçe gelirleri

tahakkuk artıklarından zamanaşımına uğramış olanlara ilişkin ayrıntı cetveli (Örnek No:47)" kullanılarak hazırlanan ve kayıtlardan silinmesine ilişkin izin alınmamış olan terkin cetvelleri hakkında, bu İç Genelgede belirlenen yetkili makamlar tarafından terkin izni verilebilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Naci AĞBAL

Maliye Bakanı

EK :

[Zamanaşımına Uğramış Amme Alacaklarına İlişkin Bilgi Formu](#)

DAĞITIM :

Vergi Dairesi Başkanlıklarına

Defterdarlık Gelir Müdürlüklerine

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026